SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2026-10-15

Ärendenummer
NV-26-077484

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Statens energimyndighets redovisning av uppdrag att analysera utveckling av Klimatpremien till miljöarbetsmaskiner (dnr KN2026/01362)

Sammanfattning

Naturvårdsverket är i huvudsak positiv till Energimyndighetens förslag om ett nytt stödsystem för stora arbetsmaskiner och tillstyrker att en särskild förordning införs. Detta är en viktig del i styrmedelsmixen som bidrar till klimatmålen och samtidigt ger näringslivet långsiktiga förutsättningar att ställa om sin maskinpark. Vi tillstyrker att Energimyndigheten ges ansvar för att administrera stödet och välkomnar möjligheten till stöd för leasing, kombinerat stöd till arbetsmaskiner och laddinfrastruktur samt riktade utlysningar med högre stödnivåer där särskilda behov finns. Naturvårdsverket tillstyrker även förslaget om ett frivilligt branschregister över arbetsmaskiner, som bedöms förbättra uppföljning och kontroll**.**

Naturvårdsverket efterfrågar samtidigt förtydliganden kring definitionen av arbetsmaskiner, stöd till direktanslutning och hur stödnivåer för produkter med nettonollteknik ska utformas för att inte minska effekten av det generella stödet. Naturvårdsverket betonar också vikten av tydliga gränsdragningar mellan olika stödordningar för att undvika att sökande vänder sig till fel myndighet.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

4.1 En ny förordning för eldrivna arbetsmaskiner

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget om en separat förordning som är anpassad för det föreslagna stödsystemet för stora eldrivna arbetsmaskiner. Vi delar bedömningen att arbetsmaskiner har särskilda behov, till exempel högre stödnivåer, vilket motiverar en separat stödförordning.

Naturvårdsverket tillstyrker att Energimyndigheten ges uppdraget att hantera den nya stödformen inom ramen för Klimatpremiens anslag. Det skulle sannolikt innebära en enklare och mer kostnadseffektiv implementering i jämförelse med att införa en helt ny arbetsordning, då Energimyndigheten redan hanterar Klimatpremien där arbetsmaskiner ingår. Stödgivning för stora arbetsmaskiner och tillhörande laddinfrastruktur som administreras av en och samma

BESÖK: STOCKHOLM – VIRKESVÄGEN 2
ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB
POST: 106 48 STOCKHOLM
TEL: 010-698 10 00
E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE
INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

myndighet, skapar förutsättningar att förenkla för sökande såväl som för berörda myndigheter.

Naturvårdsverket föreslår att Klimatklivets två förordningar, förordningen (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar (Klimatklivsförordningen) och förordningen (2019:525) om statligt stöd för installation av laddningspunkter för elfordon, ändras så att Naturvårdsverket inte får ge stöd till åtgärder som kan få stöd genom den av Energimyndigheten nu föreslagna förordningen. Naturvårdsverket bedömer att det behövs tydliga gränsdragningar mellan stödordningarna, och att en renodlad stödgivning inom respektive förordning bör eftersträvas. Utan sådana ändringar finns risk för att den sökande ansöker hos fel myndighet, och att det blir svårare för myndigheterna att ge tydlig information till sökande.

Naturvårdsverket bedömer att det behöver förtydligas att definitionen av eldriven arbetsmaskin enligt föreslagen förordning ska exkluderar stationära arbetsmaskiner. Som Energimyndigheten konstaterar och som Naturvårdsverket tidigare lyft i ett regeringsuppdrag från 2025, *Förslag på åtgärder för att främja ladd- och tankinfrastruktur för arbetsmaskiner - redovisning av regeringsuppdrag (dnr NV-02004-24),* saknas en enhetlig definition av vad som är en arbetsmaskin. Därför är det viktigt att det är tydligt vilka arbetsmaskiner som omfattas av den föreslagna förordningen. Naturvårdsverket tolkar förslaget i redovisningen som att stationära maskiner inte omfattas i förordningen, men bedömer att det behöver tydliggöras eftersom det i avsnitt 1.4 inkluderas även stationära maskiner i definitionen.

4.3 Företag som leasar arbetsmaskiner föreslås få möjlighet att ansöka om stöd

Naturvårdsverket instämmer i att ett möjliggörande av stöd till leasing skapar bättre förutsättningar för omställning. Det kan dock finnas utmaningar för den stödgivande myndigheten att verifiera de stödberättigande kostnaderna i de fall när stödmottagaren begär utbetalning innan leasingperiodens slut. Naturvårdsverket föreslår att det hanteras genom att myndigheten förtydligar vilka ekonomiska underlag som behöver lämnas in i samband med begäran om utbetalning.

4.4 En kombination av löpande stödgivning och riktade utlysningar

Naturvårdsverket tillstyrker Energimyndighetens förslag att genom riktade utlysningar kunna ge högre stödnivåer till vissa arbetsmaskiner där behov finns. Naturvårdsverket bedömer att det också kan övervägas om högre stödnivåer även ska vara möjliga för både dyra och billiga arbetsmaskiner över viktgränsen inom vissa branscher eller segment där behov identifierats, exempelvis jordbrukssektorn.

4.5 Stöd till eldrivna arbetsmaskiner och utrustning för laddning och tankning

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget kring att möjliggöra stöd till arbetsmaskiner och laddinfrastruktur i kombination, samt att inkludera stödgivning till laddinfrastruktur. Förslaget stämmer väl överens med vad Naturvårdsverket redovisat i regeringsuppdraget från 2025.

Naturvårdsverket instämmer i bedömningen att befintliga rutiner mellan myndigheter för att motverka dubbelfinansiering behöver utvecklas, och att det finns goda förutsättningar för det.

Naturvårdsverket bedömer att det är otydligt om direktanslutning inkluderas i föreslagen förordning eller inte. Naturvårdsverkets uppfattning är att det är Energimyndighetens avsikt att direktanslutning ska ingå men att det lagstöd som föreslås kanske inte blir tillämpbart.

Energimyndigheten skriver att de ställer sig bakom Naturvårdsverkets bedömning om att kostnader för bland annat direktanslutning bör vara stödberättigande. Men i den föreslagna förordningen anges att stöd kan ges till laddning enligt artikel 36a i den allmänna gruppundantagsförordningen (GBER). Naturvårdsverkets bedömer att det finns utmaningar i att inkludera direktanslutning i den artikeln.

Naturvårdsverket bedömer att stöd till direktanslutning ska omfattas av den nya förordningen och föreslår att 16 § kompletteras med en bestämmelse som möjliggör det. Därtill behövs även att direktanslutning eller det begrepp som i så fall kommer att användas, definieras så att gränsdragningen mellan Klimatklivet och det nya stödsystemet är tydlig för sökande och berörda myndigheter.

Enligt definitionerna i förordningen gäller begränsningen 1000 kg och uppåt för de fordon som ska nyttja laddningsinfrastruktur som ges stöd. Det innebär att laddning för arbetsmaskiner med lägre vikt fortfarande omfattas av Klimatklivets förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar. Naturvårdsverket konstaterar att även när det gäller laddinfrastruktur kan en konsekvens bli att den sökande ansöker hos fel myndighet. Tydlig information från myndigheterna kommer att behövas.

4.6 Förändring av gränsen för vilka arbetsmaskiner som kan få stöd

Naturvårdsverket tillstyrker Energimyndighetens förslag om en avgränsning i vikt i stället för motoreffekt, och gränsdragningen gör det tydligare och enklare för sökande. Det innebär en förenkling även för myndigheter och andra aktörer som informerar om olika stödsystem.

4.7 Net-Zero Industry Act

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget, och delar bedömningen att kriterierna riskerar att öka komplexiteten och arbetsbördan för de stödprogram som ger bidrag till flera produkter med nettonollteknik.

Naturvårdsverket konstaterar att Energimyndigheten föreslår att stödnivån ska vara den maximala enligt GBER (i avsnitt 4.2). Samtidigt föreslår Energimyndigheten att stödnivån differentieras i minst två nivåer: Ordinarie stödnivå respektive en högre stödnivå för de produkter med nettonollteknik som uppfyller resiliens- och hållbarhetskriterierna (i avsnitt 4.7). Naturvårdsverket bedömer att skrivningarna om de olika stödnivåerna behöver förtydligas.

Naturvårdsverket bedömer att skillnaden mellan den ordinarie stödnivån och den högre stödnivån för produkter med nettonollteknik inte bör vara så stor att det generella stödet förlorar sin avsedda effekt.

4.8 Inför ett nationellt register över arbetsmaskiner

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget om ett nationellt register över arbetsmaskiner, och har identifierat behovet av detta vid flera tillfällen i olika regeringsuppdrag. Ett frivilligt branschregister är ett bra alternativ vid avsaknaden av ett myndighetstyrt register. På sikt vore det dock fördelaktigt med ett obligatoriskt myndighetsstyrt nationellt register. Några fördelar med obligatoriskt register är att alla arbetsmaskiner omfattas och underlagsdata till

förbättrade beräkningar av utsläpp för uppföljning av nationella och internationella mål skulle tillgängliggöras.

Beslut om detta yttrande har fattats av ställföreträdande generaldirektören Maria Ohlman efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit tillförordnade biträdande enhetschefen Jenny Oltner, handläggarna Kavita Oehme, Julia Löfvenberg, Frida Löfström och Ida Knutsson.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Maria Ohlman

Marie Uhrwing

Kopia till:

sebastian.axelsson@regeringskansliet.se